

“QURILISH MATERİALLARI SANOATIDA INNOVATION

TEXNOLOGİYALAR”

FANINING SULLABUSI
(ishchi o'quv dasturi)

Bilim sohasi: 700 000 - Muhandislik, ishllov berish va qurilish sohalari

Ta'lim sohasi: 730 000 - Arxitektura va qurilish

Ta'lim yo'nalishi: 60730700 - Qurilish muhandisligi: Qurilish materiallari, buyumlari va konstruksiyalarini ishlab chiqarish

Umumiy o'quv soati – 120 soat

SHu jumladan:

Ma'ruza – 30 soat (5 semestr 30 soat)

Amaliy mashg'ulotlar – 30 soat (5 semestr 30 soat)

Mustaqil ta'lim soati – 60 soat (5 semestr 60 soat)

Toshkent – 2024 y.

Fanning sillabusi (ishchi o'quv dasturi) Toshkent arxiakatura qurilish universiteti tomonidan 2024 yil " " da tasdiqlangan "Qurilish materiallari sanoatida innovatsion texnologiyalar" fani dasturi asosida tayorlandi.

Fan sillabusi (ishchi o'quv dasturi) Toshkent arxiakatura-qurilish universiteti Kengashining 2024 yil "31" dagi 05 - sonli bayoni bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchi:

X.X. Kamilov – TAQU, "Qurilish materiallari va konstruksiyalarini texnologiyasi" kafedrasi professori, t.f.d., professor

Taqribchilar:

- TAQI "Qurilish materiallari va konstruksiyalarini texnologiyasi" kafedrasi professori, texnika fanlari nomzodi, professor;
- "Qo'yliq ko'priq temir-beton konstruksiyalarini tajriba zavodi" unitar korxonasi direktori (kadrlar buyurtmachisi).

T.T.Shakinov

A.Jabbarberganov

TAQU, Muhandislik
fakulteti dekanı:
2024 yil " " _____
D.Xoliqov

TAQU, "Qurilish materiallari va konstruksiyalarini texnologiyasi" kafedrasi mudiri:
2024 yil " " _____
T.S.Hakirov

Fan Sillabusi

Fan to'g'risida ma'lumot

Fan shifri: QMSIT2504

Fan nomi: Qurilish materiallari sanoatida innovatsion texnologiyalar
Semestr/Yil: 5 -semestr/ 2024-2025 o'quv yili

Kafedra: Qurilish materiallari va konstruksiyalarini texnologiyasi

Soatlar/kreditlar miqdori: 4 ECTS (60 auditoriya soati)

Ma'ruba	Amaliy mashg'ulot	Laboratoriya	Baholash	Jami
30	30	-	5	60

Fan bo'yicha mashg'ulotlearning joylashuvi:

Auditoriya vaqt: Dars jadvaliga asosan

Tabalbar: O'quv kursini o'zlashtirish

Fan uchun mas'ul kafedra: Qurilish materiallari va konstruksiyalarini texnologiyasi

Dars mashg'uloti olib boruvchi professor-o'qituvchi to'g'risida ma'lumot

O'qituvchi: Kamilov Xabililla Xamidovich

Kafedra joylashgan joyi: TAQU, MF, 3-o'quv binosi, 205-xona

Telefon:

E-mail: kh.kamilov@mail.ru

Ish vaqt: 6 soat

I. Fan tavsifi

Ushbu fan talabalarni kelajakda qurilishning turli soxalarida keng foydalaniishi va yuqori samaradorligini xisobga olgan xolda qurilish materiallari va texnologiyalarini rivojining innovatsion yo'llari xajidagi nazarib bilimlari va amaliy ko'nikmalarini, zamonaviy qurilish materiallari va konstruksiyalar, ularga qo'yiladigan tabalbar, buyum va konstruksiyalarni tayyorlash va foydalanan to'g'risida umumiyligi uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyogorashtini shakllantirish vazifalarini bajaradi.
Ushbu fan hozirgi davrda ishlab chiqarishni rivojlanishda yangi darajadagi mutaxassislarning elementi sifatida qaraladi.

- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar;
- mantiqiy fikrlash va tezkor savol-javoblar.

II. Fanning maqsadi

Ushbu Sillabus fanning maqsadlarini tafsiflaydi. Bu talabalarga qurilish materiallari sanoatida innovation texnologiyalar, keramik materiallar ishlab chiqarishdagi innovation texnologiyalar, devorbop materiallar materiallar ishlab chiqarishdagi innovation texnologiyalar, dispers armaturalangan betonlar asosidagi kompozitlar, izolyasiya materiallari ishlab chiqarishdagi innovation texnologiyalar, innovation qoplama materiallar, polar uchun zamoniaviy materiallar va kompozitsion qurilish materiallari bo'yicha nazariy-amaliy bilimlarni uzziylik va uzluksizlikda o'tgatishdan iborat.

Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarda qurilish materiallari ishlab chiqarish va ulardan foydalanshiddagi innovation texnologiyalar to'g'risida yaxlit fikri shakllantirishidan iborat bo'lib, innovation texnologiyalardan foydalana olishi uchun bilim, ko'nikma va malaka shakllantirishdir.

Ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalarni nazarini bilimlar, amaliy ko'nikmalalar, qurilish jarayonlarga uslubiy yondoshuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.

III. Ta'lim berish natijalari

Bilish va tushunish jihatidan:

- samarali qurilish materiallарini ishlab chiqarish sanoatiда innovation texnologiyalarni bilish;
- yangi texnologiyalar asosida ishlab chiqariladigan qurilish materiallарini tayyorlash va foydalanshish to'g'risida umumiy ma'lumotlarga uslubiy yondasha olish;
- qurilish materiallarning xossalari to'g'risida bilish;
- qurilish materiallar va konstruksiyalarni ishlab chiqarish rivojining asosiy yo'nalishlarini bilish;
- qurilish materiallari va buyumlari soxasi bo'yicha zarur ma'lumotlarni yig'ish;
- soxa bo'yicha eng samarali adabiyyotlarni ajratib ola bilish;
- o'tkazilayotgan tablillarda o'zlarining bilimlarni qo'llay olish;
- o'z fikrini bildira olishi va ularni himoyalay olish;

IV. Ta'lim berish usullari

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- taqdimoitarni qilish;
- guruhlarda ishslash;
- aqliy hujum, klaster, blits-so'rov;

V. Fanning tarkibiy tuzilishi:

Dars	Mavzular	Ma'ruba, amaliy va laboratoriya mashg'uoltori rejasি	Ma'ruba mashg'uoltori	Soat	
				Ma'ruba, amaliy va mashg'uoltori	Laboratoriya mashg'uoltori
1.	Kirish. Fanning mazmuni. Fanning maqsadi va vazifalar. 2.O'zbekistonda qurilish materiallarni ishlab chiqarilishning xolati va istiqbollari.	1.Kirish. Fanning mazmuni. Fanning maqsadi va vazifalar. 2.O'zbekistonda qurilish materiallarni ishlab chiqarilishning xolati va istiqbollari.	2	2	2
		3.Qurilish materiallarning asosiy xossalari			
2.	Keramik materiallar ishlab chiqarishdagi innovatsiyalar innovatsiyalar	1. Keramik materiallar ishlab chiqarishdagi innovatsiyalar innovatsiyalar	4	4	4
		2.Keramik devorbop materiallar.			
3.	Devorbop materiallar ishlab chiqarish	3.Sanitar-tehnik buyumlar ishlab chiqarish.	4	4	4
		4. Materiallarning asosiy xossalarni aniqlash bo'yicha masalalar echish			
4.	Betonlar uchun I.Temir-beton ishlab	1.Devorbop materiallar materiallar ishlab chiqarishdagi innovatsiyalar texnologiyalar.	4	4	4
		2.Ko'p qatlamlı, monolit devorlar.			
		3.Binolarni barpo etishda echib olmaysidagi opalubkadan foydalananish.			
		4.Zamonaviy devorbop materiallari			

	kompozit materiallar chiqarish va foydalanishdagi innovatsiyalar.	4	4	-	
	2.Mineral va siliyat toladan tayyorlangan kompozit armatura.				
	3.Bazalt va polipripilen tolalardan qurilish materiallari ishlab chiqarish.				
	4. Pardovorlar uchun zamonaevy materiallar				
8.	Pollar uchun zamonaevy materiallar	4	4	-	4
	1.Pollar uchun zamonaevy materiallar. 2.Asosiy tasniflar (pol yuzasi uchun qoplamalar, pol yotqizishning yangi texnologiyalari, pol uchun asoslar).				
	3.Iliq pollar. Quyma pollar. Parket pollari.				
	4.Gips-tolali plitaldardan pollar. Probkadan pol qoplamalar.				
	5.Laminat pol qoplamalar. Suyuq yog'ochli panellar. Falsh pollar.				
	6.Zamonaevy polbop materiallar				
	7.Maxalliy sanoat korxonalarini chiqindilari asosida materiallar ishlab chiqarish				
	Jami				30
					30
					-

VI. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:				
Qurilish materiallarini ishlab chiqarishda energiyani tejash muammolari	1.			
Qurilish plastmassalari.	2.			
Polymerlar asosidagi zamonaevy qurilish materiallari	3.			
Zamonaevy polbop materiallar. 3D pollar. Suzib yuruvchi pollar	4.			
Uzun stendlarda temir-beton konstruksiyalarin qoliplash	5.			
Mineral va silikat toladan tayyorlangan plastik armatura	6.			
Osma va tarang qilib tortigan shiftlar.	7.			
Dekorativ pardoz panelari, gulqog'ozlar.	8.			
Zamonaevy pardozbop qurilish materiallari	9.			
Qurilish materiallari yuzallarini o'zidan tozalanishini ta'minlash.	10.			
Sun'iy pardozbop toshlar.	11.			
Uglerod tolali kompozit armaturalar.	12.			
Zamonaevy issiqlik izolyasiyasi materiallari;	13.			
Qurilish materiallari ishlab chiqarishda innovations texnologiyalar.	14.			
Innovatsion qoplama materiallari. 2.Akvapanel. Gipskarton listlar. SHisha-magnyili listlar. Veloks.	1.			
3.Yo'ntatrilirgan tolali qoplama materiallar (OSB).	2.			
4.Sement-qirindilli listlar. Alyumin-kompozit listlar.	3.			
5. Zamonaevy pardozbop qoplamlar	4.	4	-	4

	kompozit materiallar chiqarish va foydalanishdagi innovatsiyalar.	4	4	-	
5.	Quruq qurilish qorishmalari	1.Quruq qurilish qorishmalari, klassifikatsiyasi, ishlab chiqarish texnologiyasi. 2. Zamonaevy issiqlik izolyasiya materiallari	4	4	-
6.	Izolyasiya materialari chiqarishdagi innovatsion texnologiyalar	1.Izolyasiya materiallari ishlab chiqarishdagi innovatsion texnologiyalar. 2.Tola karkasli mineral, gaz hosil qilib tayyorlangan, ko'pirtirilgan mineral va organik issiqlik izolyasiyasi materiallari. 3.Turli konstruksiyalarni qo'shimcha izolyasiyalash. Gidroizolyasiya materiallari.	4	4	-
7.	Innovatsion qoplama materiallari	1.Innovatsion qoplama materiallari. 2.Akvapanel. Gipskarton listlar. SHisha-magnyili listlar. Veloks. 3.Yo'ntatrilirgan tolali qoplama materiallar (OSB). 4.Sement-qirindilli listlar. Alyumin-kompozit listlar. 5. Zamonaevy pardozbop qoplamlar	4	4	-

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qiliш tavsiya etiladi.

VII. ADABIYOTLAR

Asosiy adabiyotlar

1. A.A. Tulaganov, X.X.Kamilov, M.M. Voxidov, A.A. Sultonov. *Zamonaviy qurilish materiallari, buyumlari va texnologiyalari. O'quv qo'llamma.* – Samarqand, Zarafshon, 2015.
2. Qosimov E. Qurilish ashyolari. Oliy o'quv yurtlarining magistrantlari uchun . - darslik. T.:«Mehnat»,–2004.
3. Samigov N.A., Samigova M.S. «Qurilish materiallari va buyumlari». Toshkent. «Mehnat», 2004.

Qo'shimcha adabiyyottar

4. Mirziyoev SH.M. *Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. T.:"O'zbekiston".2016y.*
  5. Sovremennoe vysotnoe stroitelstvo. Monografiya. M.: GUP “ITs Moskomarkitektury”, 2007
  6. Sovremennoe zdanie. Konstruktii i materialy. Kollektiv avtorov.2006.
  7. Samoylov V.S. Spravochnik stroitelya. M.:Adelant, 2002.
  8. Xvorostuxina S.A. Uteplenie kvartiry i doma sovremenными материалами. RIPOL klassik. 2011.
  9. Lысенко У.І., і dr. Sovremennye otdelochnye і oblissovochnye materialy: Uchebno-spravochnoe posobie. -Rastov n/D: "Feniks", 2003.
  10. Sovremennye materialy. Steklomagnievy list. Sayding. Oblissovochnye paneli: Spravochnik/Sost. V.I. Nazarov, V.I. Rыjenko. – M.: Izdatelstvo Oniks, 2008.
  11. Sovremennye potolki: Spravochnik/ Sost. V.I. Rыjenko. — M.: Izdatelstvo Oniks, 2007.
  - 12.Tulaganov A.A. i dr. Nanotexnologii v proizvodstve sementa i betona. Tashkent, 2008.
- ### Axborot manbaalari
- 13.<http://www.liapor.com/at/index.php>
  - 14.<http://tetravision.com.ua/ru/sidishield>
  - 15.http://science.fentu.ru/cms_files/Image/Bekker.pdf
  - 16.<http://www.stroinauka.ru/d26dr5143m0rr7418.html>
  - 17.http://elibRARY.ru/title_about.asp?id=28655
  - 18.<http://popnano.ru/analyt/index.php?task=view&id=736>
  - 20.<http://www.scompany.ru/nanotechnology.shtml>
  - 21.<http://nanobuild.ru/>

VIII. Baholash, baholarni konvertatsiya qilish

Talabalar bilimini nazorat qilish, baholash va baholarni konvertatsiya qilish O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2018 yil 26 sentyabrda 3069 ro'yxat raqami davlat ro'yxitidan o'tkazildan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish baholash tizimi to'g'risidagi nizom"ga muvofiq amalga oshirildi.

Baholash usullari	Ekspress testlar, yozma ishlar, og'zaki so'rov, taqdimotlar va h.k.
Baholash me'zonlari	5 ('a'llo) baho Talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy filkray oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda.
	4 (yaxshi) baho Talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda.
	3 (qoniqarli) baho Talaba olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda.
	2 (qoniqarsiz) baho Talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda.

Baholash turlari	Topshiriq soni	Topshiriqning maksimal bahosi	Y Akuniy nazorat
5-semestr uchun			
Oraliq nazorat: Test (30 ta savoldan iborat, shundan 5 ta savol mustaqil ish mavzularidan kiritilgan) yoki yozma ish (3 ta savoldan iborat, shundan 1 ta savol mustaqil ish mavzularidan kiritilgan)	30 (3)	5	

	<i>Test (30 ta savoldan iborat, shundan 5 ta savol mustaqil ish mavzularidan kiritilgan) yoki Yozma ish (3 ta savoldan iborat, shundan 1 ta savol mustaqil ish mavzularidan kiritilgan)</i>	30 (3)	5
--	---	-----------	---

	<i>Talabaning amaliy va mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarishi bo'yicha bilimini baholash fan o'qituvchisi tomonidan 5 balli tizimda amalga oshiriladi. Talabani oraliq nazorat turi bo'yicha baholashda, uning o'quv mashg'ulotlari davomida olgan baholari inobatga olinadi. Oraliq nazoratda fan bo'yicha A-E darajasiga erishgan talabalar yakuniy nazoratga qo'yiladi. Talabaning oraliq nazorat bo'yicha o'zlashtirgan ballari quyidagi jadval asosida kredit ballariga va harfli tizimga o'giriladi.</i>
--	--

Baholarni konvertatsiya qilish jadvali (5 ballik tizimdan foizga)

5 balli	100% shkala	5 balli	100% shkala	5 balli	100% shkala
«5, a'10» A					
5,00 — 4,96	100	4,30 — 4,26	86	3,60 — 3,56	72
4,95 — 4,91	99	4,25 — 4,21	85	3,55 — 3,51	71
4,90 — 4,86	98	4,20 — 4,16	84	3,50 — 3,46	70
«3, qoniqarli» D					
4,85 — 4,81	97	4,15 — 4,11	83	3,45 — 3,41	69
4,80 — 4,76	96	4,10 — 4,06	82	3,40 — 3,36	68
4,75 — 4,71	95	4,05 — 4,01	81	3,35 — 3,31	67
«3, qoniqarli» E					
4,70 — 4,66	94	4,00 — 3,96	80	3,30 — 3,26	66
«4, yaxshi» S					
4,65 — 4,61	93	3,95 — 3,91	79	3,25 — 3,21	65
4,60 — 4,56	92	3,90 — 3,86	78	3,20 — 3,16	64
4,55 — 4,51	91	3,85 — 3,81	77	3,15 — 3,11	63
«4, yaxshi» V					
4,50 — 4,46	90	3,80 — 3,76	76	3,10 — 3,06	62
4,45 — 4,41	89	3,75 — 3,71	75	3,05 — 3,01	61
4,40 — 4,36	88	3,70 — 3,66	74	3,00	60
4,35 — 4,31	87	3,65 — 3,61	73	3,0 dan kam	60 dan kam

Talabalar bilimini baholash tizimi (Evropa kredit transfer tizimi, ECTS - European Credit Transfer System).
 A (90-100); B (80-89,9); S (70-79,9); D (67-69,9); E (60-66,9); FX (50-59,9);
 F (0-49,9).